

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
DIŐIŐLERİ BAKANLIĞI
AVRUPA BİRLİĞİ BAŞKANLIĞI

REPUBLIC OF TÜRKİYE
MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS
DIRECTORATE FOR EU AFFAIRS

“AFETLERE DİRENÇLİ TOPLUM” BAŞLIĞI ALTINDA FAYDALANILABİLECEK AB MALİ YARDIM MEKANİZMALARI

AB ARAŐTIRMALARI

Sinem BÖLÜKBAŐI
AB İŐleri Uzmanı
Proje Uygulama Daire Başkanlığı
Mayıs 2024

GİRİŞ

Son yıllarda dünya üzerinde iklim değişikliği sebebi ile meydana gelen sel, tsunami, çığ, toprak kayması, kasırga, kuraklık, orman yangınları vb doğal afetler, COVID 19 pandemisi gibi salgın hastalıklar ve ülkemizin 6-7 Şubat 2023 tarihlerinde yaşadığı deprem felaketleri, afetlere karşı dirençli toplumlar yaratmanın önemini ve aciliyetini bir kez daha gözler önüne sermektedir. Dirençlilik, beklenmeyen zamanlarda oluşan kötü durumun etkilerinden hızlı bir şekilde kurtulma yeteneği; afetlere dirençli toplum ise afetlere sürekli hazır olan, etkili müdahale edebilen ve afet sonrası oluşan zarardan kolaylıkla kurtulabilen toplumdur. Bu çalışma kapsamında “afetlere dirençli toplum” başlığı altında sivil toplum kuruluşları, kooperatifler, üniversiteler, belediyeler ve KOBİ’ler gibi kurumların projeler geliştirerek başvuru yapabilecekleri Avrupa Birliği (AB) mali yardım mekanizmaları incelenecek ve konu ile ilişkili projelerden örneklere yer verilecektir.

1. KATILIM ÖNCESİ YARDIM ARACI (IPA)

AB, Birlik üyeliğine aday ve potansiyel aday ülkelerin müktesebata uyum süreçlerini kolaylaştırmak amacı ile Katılım Öncesi Yardım Aracı (IPA-Instrument for Pre-Accession Assistance) adı verilen bir mali kaynak sunmaktadır. IPA, aday ve potansiyel aday ülkelerin ihtiyaç ve öncelik alanları doğrultusunda belirlenen projeler vasıtası ile söz konusu ülkelere destek olmaktadır. 1999 Helsinki Zirvesinde AB aday ülke statüsü resmiyet kazanan Türkiye, 2001 yılı itibariyle katılım öncesi yardımlardan faydalanmaya başlamıştır.

“Afetlere dirençli toplum”, IPA kapsamında yürütülen projeler çerçevesinde desteklenen bir konu başlığı olarak karşımıza çıkmaktadır. **GAP Bölgesinde Sele Maruz Kalan Alanlarda Sel Riskinin Azaltılması Projesi (GAP SEL)** buna bir örnek olarak gösterilebilir. 2008-2010 yılları arasında uygulanan GAP SEL projesinin hedefi GAP bölgesinde yerel kurumsal kapasite oluşturulması yoluyla uzun vadede selin ve selin etkilerinin önlenmesi olmuştur. Söz konusu hedef kapsamında bölgede faaliyet gösteren belediye, birlik ve kamu kurumlarının yürüttüğü 37 projeye iki yarı hibe programı altında 15 milyon avro tahsis edilmiştir.

“**Sel Gibi Sağlık Projesi**” Şanlıurfa İl Sağlık Müdürlüğü tarafından yürütülen GAP SEL Hibe Programı altında desteklenen projelerden biridir. 103.000 avro destek alan proje kapsamında Harran’da 100 tarım işçisi aileye selden ve bulaşıcı hastalıklardan korunma, kişisel hijyen, beslenme ve ilk yardım konularında eğitimler verilmiştir.

Batman İl Sağlık Müdürlüğü tarafından yürütülen “**Suya Sabuna Dokun Projesi**” kapsamında ise selden en çok etkilenen 10 mahallede eğitim veren okullardaki öğrencilere ve velilere kişisel hijyen eğitimleri verilmiş, senaryo ve kısa film yarışması düzenlenmiş ve iletişim kampanyası yürütülmüştür.

Proje 73 bin avro hibe almaya hak kazanmıştır.

Afetlere dirençli toplum başlığı kapsamında IPA altından örnek verilebilecek bir diğer hibe programı **Sivil Toplum Destek Programı-I**'dir. Sivil toplum kuruluşlarının (STK) karar alma mekanizmalarına daha etkin katılımlarını, kamu sektörü ve STK'lar arasındaki ulusal ve yerel düzeydeki iş birliğinin güçlendirilmesini, STK'ların idari, savunuculuk ve iletişim becerilerinin geliştirilmesini destekleyen program altında 2018-2021 yılları arasında 4,3 milyon avro bütçeli “Ortaklıklar ve Ağlar” ve 2,1 milyon avro bütçeli “Yerel STK'lar” hibe programları yürütülmüştür. 15 ilden 38 yerel STK'nın projesinin hayata geçirildiği Yerel STK'lar Hibe Programı kapsamında iki hibe projesi, odağına afetlere dayanıklılık konusunu almıştır.

Akut Vakfı tarafından yürütülen **“Arama ve Kurtarma Sivil Örgütleri Kurumsal Yönetim Programı Projesi”** kapsamında 62 bin avro bütçe ile bir yıl boyunca arama kurtarma STK’ları için yeni bir yazılım sistemi oluşturulmuş, 45 gönüllüye eğitim verilmiş ve AKS yönetim programının diğer arama kurtarma STK’ları tarafından kullanılması sağlanmıştır.

“Yaşam İçin Acil Destek Projesi” ise Isparta Turizm Tanıtma ve Doğa Sporları Kulübü Derneği tarafından 66.000 avro bütçe ile 2018-2019 yılları arasında yürütülmüştür. Proje ile 25 dernek üyesine arama-kurtarma ve dalış eğitimleri verilmiş, doğal afetler konusunda 1000 öğrenciye bilgilendirmelerde bulunulmuş, yerel halkın doğal afetler, arama-kurtarma ile kriz yönetimi konusunda farkındalığını artırmak üzere toplantılar düzenlenmiş ve arama-kurtarma konusunda kamu-STK işbirliği için etkinlikler gerçekleştirilmiştir.

Avrupa Birliği, ÷lkemizin yaşadığı deprem felaketi sonrasında bölgenin toparlanmasına katkı sağlamak üzere 20 Mart 2023 tarihinde “Bağışçılar Konferansı” düzenlemiş ve Türkiye’ye 1 milyar avro destek sağlanacağı toplantıda ifade edilmiştir. Avrupa Birliği Başkanlığı söz konusu desteğin IPA ve AB Dayanışma Fonu ayağında desteklenebilecek projeler üzerinde ivedilikle çalışmaya başlamış ve bu çerçevede **Yerel Kamu Hizmetleri için Katılımcı, Kapsayıcı ve Yeşil İyileştirme Projesi’ni** geliştirmiştir. Projenin, “depremden etkilenen yerel yönetimlerin hizmet sunum kapasitesinin güçlendirilmesi” ile “sosyo-ekonomik yeşil kalkınma için sivil toplumun ve iş dünyasının katılımının sağlanması” olmak üzere iki özel hedefi bulunmaktadır. Proje kapsamında, yerel yönetimlerin depremin yarattığı yıkımın telafisine yönelik geliştirecekleri aksiyon planı ve yol haritası hazırlık çalışmalarına destek verilmesi, yerel hizmetlerin kalitesini artırmaya yönelik teknik destek sunulması, STK’ların ve yerel yönetimlerin depremin yarattığı yıkımın etkilerini azaltmaya yönelik geliştirecekleri projelerin ve KOBİ’lerin kalkınmasını sağlayacak projelerin finansmanına yönelik hibe programlarının geliştirilmesi gibi faaliyetlerin yürüt÷lmesi öngörülmektedir.

Söz konusu Projenin 2024 yılı içerisinde uygulamaya geçmesi planlanmakta; bu doğrultuda yürüt÷len çalışmalar devam etmektedir. **IPA çerçevesinde duyurulacak hibe programları için Avrupa Birliği Başkanlığı’nın internet sitesinin ziyaret edilmesi tavsiye edilmektedir.**

Yine, yaşanılan deprem felaketleri sonrasında, Avrupa Birliği Türkiye Delegasyonu tarafından yürüt÷len “**Sivil Düşün Programı**” altında “**Gayret**” özel desteği hayata geçirilmiştir. Sivil Düşün, sivil toplumun hak temelli çalışmalarına küçük ölçekli destekler sunan, esnek ve kolay başvuru şartlarına sahip bir Avrupa Birliği programıdır. Gayret özel desteği, deprem sonrası toparlanma sürecinde hakların korunup gözetilmesine katkı sağlamayı amaçlayan bir program olmuştur. Desteğe başvurular 4 Temmuz 2023 tarihinde sona ermiştir. Gayret özel desteği ve Sivil Düşün desteklerine yönelik ayrıntılı bilgi için <https://www.sivildusun.net/> ziyaret edilebilecektir.

2. SINIR ÖTESİ İŞBİRLİĞİ PROGRAMLARI

Interreg - IPA CBC
Bulgaria - Turkey
PARTNERSHIP

Interreg Co-funded by
the European Union
NEXT MED

Sınır Ötesi İşbirliği Programları, AB ülkelerinin ortak sınır bölgelerinde, AB üyesi ülkelerle sınırları bulunan üçüncü ülkelerin sınır bölgeleri arasında ve Birliğin kendi içindeki bölgeleri arasında dengeli bir kalkınma için işbirliğini öngören, sınır bölgelerinin kalkınmasına katkı sağlarken farklı kültür ve toplumların kaynaşmasına imkân veren mali destek programlarıdır. Sınır Ötesi İşbirliği altında Türkiye, 2003 yılından beri **Bulgaristan-Türkiye IPA Sınır Ötesi İşbirliği Programından**, 2007 yılından beri **Interreg NEXT Karadeniz Havzasında Sınır Ötesi İşbirliği Programından** ve 2023 yılı itibariyle de **Interreg NEXT Akdeniz Havzası Sınır Ötesi İşbirliği Programından** istifade etmektedir.

Program belgeleri incelendiğinde, afetlerin önlenmesi ve afetlere dirençli toplumların yaratılması konu başlıklarının her üç programda öncelik alanları altında yer aldığı görülmektedir. Aşağıda, ilgili konu başlıklarına yönelik uygulanmış projelerden örneklerle yer verilmiştir.

Ortak Önleme-Karadeniz Havzasında Afet Önleme ve Çevresel İzleme için İşbirliği Projesi (Co-PREVENT)

Ortak Önleme Projesi, İstanbul Orman Bölge Müdürlüğü liderliğinde Bulgaristan, Yunanistan ve Moldova'dan ortak kurumlar ile Karadeniz Havzasında Sınır Ötesi İşbirliği Programı kapsamında yürütülmüştür. Proje, Karadeniz Havzasında ortaya çıkan acil durumların izlenmesinden, önlenmesinden ve gerekli önlemlerin alınmasından sorumlu kurumlar arasında sürdürülebilir ortaklığın geliştirilmesini, çevre konusunda veri paylaşımı ve sınır ötesi bilgi alışverişi için söz konusu kurumların sistemlerinin iyileştirilmesini ve orman yangınlarında erken uyarı için ortak yenilikçi mekanizmaların geliştirilmesini hedeflemiştir.

Proje kapsamında ortak bir çevre ve afet izleme sistemi kurarak bölgedeki sel ve orman yangını tehditleri ile herhangi bir doğal orman hastalığının izlenmesi için güncel veri paylaşımının sağlanması; Türkiye'de mobil yangın gözlem sistemi kurulması; taşkınların önlenmesi için Bulgaristan ve Yunanistan'ın hedef belediyelerinde sel izleme ve uyarı sistemlerinin kurulması ve Moldova'da vatandaşa yönelik erken uyarı sisteminin kurulması öngörülmüştür.

Toplam Bütçe: 839.154,70 avro

2. SINIR ÖTESİ İŞBİRLİĞİ PROGRAMLARI

Karadeniz Deprem Güvenliği Çalışma Ağı Projesi (ESNET)

ESNET projesi Romanya, Bulgaristan, Moldova ve Türkiye ortaklığında Karadeniz Havzasında Sınır Ötesi İşbirliği Programı altında yürütülmüştür.

Proje, ortak izleme ve müdahale sistemi yoluyla Karadeniz Bölgesinde depremlerin neden olduğu doğal afetlerin önlenmesini hedeflemiştir. Proje kapsamında müdahale alanlarında sismik deprem derecesi ve deprem şiddeti vurgulanarak deprem sonucu oluşabilecek olası yıkım potansiyelinin değerlendirilmesi, tahminde bulunulması, tamamlayıcı sismik gözlem ve müdahale planlarının oluşturulması ve hedef bölgede yerel kurumların ve acil müdahale birimlerinin olası bir doğal afette birbirleri ile ortaklaşa hareket edebilmeleri yönünde kapasitelerinin geliştirilmesi öngörülmüştür.

Toplam Bütçe: 685.252,58 avro.

Proje hakkında ayrıntılı bilgi için <http://esnet.infp.ro/en/>

Deprem Hasarını Hızlı Değerlendirme Konsorsiyumu Projesi (REDACT)

REDACT projesi Yunanistan, Romanya, Moldova ülkeleri ile Türkiye'den Gebze Teknik Üniversitesi ortaklığında Karadeniz Havzasında Sınır Ötesi İşbirliği Programı altında yürütülmüştür.

Proje kapsamında depremden kaynaklı ortaya çıkması muhtemel hasarlara yönelik izleme ve önleme gibi prosedürlere ilişkin veri, bilgi ve yetkinliklerin paylaşılmasına imkân verecek ortak politikalar ve stratejiler geliştirilmiş; deprem erken uyarı, hasar tahmini, değerlendirmesi, acil müdahale ve planlama için veri ve bilgi paylaşımı artırılmış; acil durumlarda hızlı ulaşımı sağlayan ve içinde eğitimi de barındıran bir akıllı mobil uygulama geliştirilmiş ve kamunun konu ile ilgili bilincini artırmak üzere REDACT eğitim modülü hazırlanmıştır.

Toplam Bütçe: 974.860 avro.

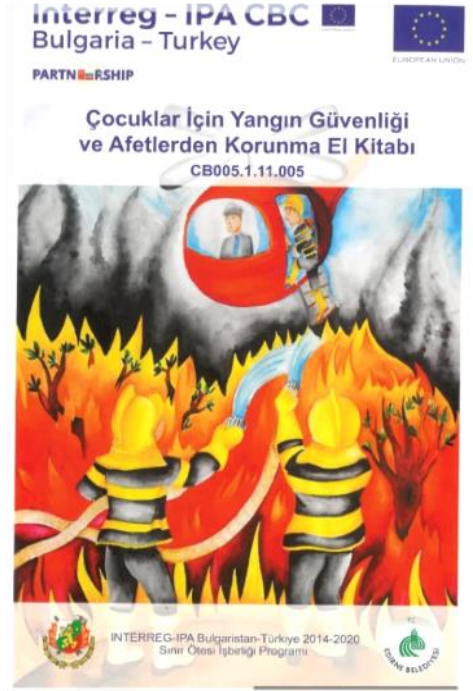
Proje hakkında ayrıntılı bilgi için

<https://www.redact-project.eu/tr/proje/>

2. SINIR ÖTESİ İŞBİRLİĞİ PROGRAMLARI

Orman Yangınlarına Karşı Operasyonel Kapasitenin Artırılması ve Afet Önleme Çalışmalarının Geliştirilmesi Projesi

Proje, Bulgar İçişleri Bakanlığı Yangın Güvenliği ve Nüfusun Korunması Genel Müdürlüğü ile Edirne Belediyesi ortaklığında Bulgaristan-Türkiye IPA Sınır Ötesi İşbirliği Programı 2014-2020 dönemi kapsamında hibe almıştır. 2017-2019 yılları arasında yürütülen proje kapsamında, orman yangınlarını söndürmek için özel donanımlar tedarik edilmiş, çocukların ve gençlerin afetlere karşı farkındalığını artırmak üzere uygulamalı eğitimler düzenlenmiş, yangın önleme ve sivil savunma konularında çocuklara ve gençlere yönelik rehber kitapçıklar hazırlanmış ve sorumlu kurumların orman yangınlarına karşı müdahale kapasitesini iyileştirmek üzere faaliyetler gerçekleştirilmiştir.

Toplam Bütçe: 581.955 avro

Bölgenin Sürdürülebilir Büyümesi İçin Riskin Önlenmesi Projesi

Proje, Karadeniz Enstitüsü Derneği ve Trakya Üniversitesi ortaklığında Bulgaristan-Türkiye IPA Sınır Ötesi İşbirliği Programı kapsamında 2017-2018 yılları arasında uygulanmıştır. Projede bölgenin mevcut risklerinin araştırılması, önlenmesi ve felaketlerden korunma konularında bir dizi faaliyet yürütülmüştür. Bölge risk haritası oluşturulması, riskin önlenmesi ve felaketlerin yönetimi konusunda ortak bir kılavuz doküman, bir mobil uygulama, çevrenin korunmasında acil hareket, riskin önlenmesi, felaketten toparlanmanın artırılması ve sürdürülebilir ve güvenli iş konularında eğitimler ve farkındalık etkinlikleri, benim risk bilgim isimli bir risk önleme yönetimi ve sanal risk bağlantı merkezi projenin çıktıları arasındadır.

Toplam Bütçe: 95.539,24 avro

2. SINIR ÖTESİ İŞBİRLİĞİ PROGRAMLARI

Interreg - IPA CBC
Bulgaria - Turkey

PARTNERSHIP

FLOOD RESILIENCE

Taşkınlara Direnme Projesi, Dimitrovgrad ve Uzunköprü Belediyeleri ortaklığında Bulgaristan-Türkiye IPA Sınır Ötesi İşbirliği Programı 2014-2020 dönemi altında hibe almıştır. 2019-2021 yılları arasında yürütülen proje kapsamında sel tehlikesine karşı bölgenin risk analizi çıkarılmış ve önleyici tedbirlere ilişkin bir rapor hazırlanmış; sınır ötesi alanda afet yönetimi için gönüllüler grubu oluşturulmuş ve bu gruba afet durumunda yerel vatandaşların güvenli bölgelere tahliyesi ve afetlerin önlenmesi için yapılması gerekenler konusunda eğitimler verilmiş; sınır ötesi bölgesinde yerel taşkınları önlemek için altyapı çalışmaları yapılmış; yerel halk ve çocuklar arasında afet koruma kültürü oluşturma faaliyetleri ve tatbikatlar gerçekleştirilmiş ve kurumlar arası kurulan ağı sürdürülebilmesi için bir bilgi platformu oluşturulmuştur.

Toplam Bütçe: 585.725,04 avro

Proje ile ilgili detaylı bilgi için <http://preventdisaster.org/>

Sınır Ötesi İşbirliği Programları, teklif çağrıları ve uygulanmış projeler hakkında daha detaylı bilgi almak için aşağıda belirtilen internet sitelerinin incelenmesi faydalı olacaktır.

AB Başkanlığı Sınır Ötesi İşbirliği: <https://cbc.ab.gov.tr/>

Türkiye-AB Mali İşbirliği: <https://ipa.gov.tr/>

Interreg IPA Sınır Ötesi İşbirliği Bulgaristan-Türkiye Programı:

<http://www.ipacbc-bgtr.eu/tr/>

Interreg Next Karadeniz Havzasında Sınır Ötesi İşbirliği Programı:

<https://blacksea-cbc.net/>

Interreg Next Akdeniz Havzasında Sınır Ötesi İşbirliği Programı:

<https://www.enicbcmed.eu/>

AB'nin Bütün Sınır Ötesi İşbirliği Programları kapsamında yürütülmüş projelerin veri tabanı: <https://keep.eu/>

3. AVRUPA BİRLİĞİ PROGRAMLARI

Avrupa Birliği programları, AB politikalarının uygulama araçlarından biridir. Programların amacı, üye, aday ve üçüncü ülkeler arasında işbirliğini teşvik ederek, AB politikalarının hedeflerine ulaşmasını sağlamaktır. Üye ülkeler bütün birlik programlarının doğal üyesi iken aday ve üçüncü ülkeler katılım anlaşmaları yoluyla programlara dâhil olmaktadır. AB Programları, çok yıllık mali çerçeve olarak adlandırılan yedi yıllık genel bütçe çerçevesinde Avrupa Parlamentosu ve

Konsey'in onayı ile yürürlüğe konulan kurucu mevzuata göre uygulanır. Türkiye 2021-2027 döneminde Erasmus+, Ufuk Avrupa, Tek Pazar, Sivil Koruma Mekanizması, Avrupa Dayanışma Programı ve Dijital Avrupa ile Avrupa Çevre Ajansı ve Avrupa Uyuşturucu ve Uyuşturucu Bağımlılığı İzleme Merkezi (EMCDDA) Ajanslarına katılım sağlamıştır. Bu çalışma kapsamında **"Afetlere Dirençli Toplum" başlığı çerçevesinde fon sağlanabilecek Erasmus+, Ufuk Avrupa, Sivil Koruma Mekanizması ve Avrupa Dayanışma Programları hakkında bilgi verilecektir.**

Erasmus+ eğitim, öğretim, gençlik ve spor alanlarında Avrupa çapında ve ötesinde kurulan işbirliklerini projeler yoluyla destekleyen ve bu sayede sürdürülebilir büyümeye, kaliteli işe, sosyal içermeye, yenilikçiliğe, Avrupa kimliğini güçlendirmeye ve aktif vatandaşlığa katkı sağlamayı hedefleyen bir birlik programıdır. 2021-2027 döneminde bütçesi 28,4 milyar avro olan program 3 ana eylem olan **Bireylerin Öğrenme Hareketliliği (KA1)**, **Yenilik ve İyi Uygulama Değişimi için İşbirliği (KA2)** ve **Politika Reformuna Destek (KA3)** ile 2 özel eylem olan **Jean Monnet Eylemleri ve Spor Desteklerinden** oluşmaktadır.

Programın ulusal koordinatörü Türkiye Ulusal Ajansı'dır.

Erasmus+ altında yürütülen projeler incelendiğinde, afetlere dirençli toplum başlığının bir proje konusu olarak işlendiği görülmektedir.

Erişilebiliyorsam Güvendeyim

**If accessible,
I am safe!**

Erişilebiliyorsam güvendeyim!

Toplam Bütçe:

176.074,97 avro

Proje, Eskişehir İl Afet ve Acil Durum Müdürlüğü tarafından Mesleki Eğitim için İşbirliği Ortaklıkları (KA2) destek programı altında 2018-2020 yılları arasında yürütülmüştür. Portekiz, Çekya ve İspanya'dan ortaklar ile yürütülen projede, bir afet durumunda engelli bireylerin kolaylıkla ulaşabileceği geçici barınma modelleri üretimine ve bu alanda çalışan profesyonellerin mesleki eğitimine odaklanılmıştır. Proje kapsamında bu alanda çalışanlara yönelik bir analiz raporu ve yine çalışanlara yönelik engelli dostu geçici barınma modellerine ilişkin bir rehber hazırlanmış, engelli dostu geçici barınma modeli ve prototipi üretilmiş ve bu tip modellerin üretim metotlarının anlatıldığı bir film yapılmıştır.

EMPOWER Projesi İstanbul Valiliği tarafından Yetişkin Eğitimi için İşbirliği Ortaklıkları (KA2) destek programı altında Aralık 2020-Nisan 2023 yılları arasında yürütülmüştür. İspanya, İtalya, Romanya ve Yunanistan'dan ortaklar ile yürütülen projede, engelli bireylerin ve onlara bakım verenlerin etkili afet yönetimi ile güçlendirilmesi ve afetlere karşı daha hazırlıklı olmalarını sağlamak hedeflenmiştir. Hedef gruba yönelik bir anket çalışması, engelli bireylere ve bakım verenlere yönelik bir eğitim programı, engelli bireylere ve bakım verenlere yönelik etkili afet yönetimi Avrupa referans çerçevesi, kapsayıcı afet yönetimi kitabı ve erişilebilir öğrenme platformu projenin çıktıları arasındadır.

Toplam Bütçe: 201.321,00 avro. Proje hakkında detaylı bilgi için:

<https://empowerpwd.eu/>

Avrupa Dayanışma Programı (European Solidarity Corps-ESC)

ESC gençlerin kişisel, eğitimsel, sosyal, sivil ve mesleki gelişimlerini teşvik ederken, kendi ülkelerinde ya da yurt dışında topluma yarar sağlayan projelerde gönüllü olmaları,

çalışmaları veya ağ kurma faaliyetlerinde bulunmaları için fırsatlar yaratan, toplumsal ihtiyaçları karşılamayı hedefleyen bir Avrupa Birliği girişimidir. Program, toplumsal zorlukları ele alan gönüllülük ve dayanışma faaliyetleri alanlarında 18-30 yaş arası kişilere, insani yardım faaliyetleri konusunda ise 18-35 yaş arası kişilere açıktır. ESC'nin **2021-2027 döneminde 1 milyar avro bütçe ile Avrupa çapında 270.000'den fazla gence fırsat sağlaması öngörülmektedir.** Programın ulusal koordinatörü Türkiye Ulusal Ajansı'dır. ESC kapsamında afet ve afete dayanıklılık konularında hazırlanmış projelerden iki örneğe aşağıda yer verilmektedir.

Pendik Afet ve Risklerin Bilincinde Projesi, Pendik Belediyesi tarafından Dayanışma Projeleri altında Mart 2023-Şubat 2024 tarihleri arasında yürütülmüştür. Projenin hedefi, gençleri toplumun diğer kesimlerinden bireyler ile bir araya getirerek çevre, doğal afetler, ilk yardım ve yangın teknikleri konularında farkındalığın artmasını sağlamaktır. Doğal afetlere hazırlık etkinliği, temel ilk yardım eğitimi, yangın konusunda farkındalık ve yangın sonrası ilk yardım eğitimi ve tehlike ve risk tespiti etkinliği projenin faaliyetleri arasındadır.

Toplam bütçe 6.000 avro

Geleceğin Sağlıkçıları Afetlere Hazır

Projesi, Hayat Sağlık ve Sosyal Hizmetler Vakfı tarafından 2022 yılında sağlık bilimleri öğrencilerinin afetlere karşı farkındalığını artırma hedefi ile uygulanmıştır. Proje kapsamında öğrenciler temel afet eğitim programı ve temel ilk yardım eğitim programına katılmış ve ayrıca konular ile ilgili uygulamalı eğitimler gerçekleştirilmiştir.

GELECEĞİN SAĞLIKÇILARI AFETLERE HAZIR PROJESİ

PROJE TARİHLERİ

- 26 Eylül-02 Ekim 2022: Başvuru Turu
- 15 Ekim 2022: Proje Tanıtımı ve Açılış Toplantısı
- 11-20 Ekim 2022: Uzmanlar Sertifikalı AFAD Eğitimleri
- 29-22 Ekim 2022: İMKE Erkekler Eğitimi
- 04-09 Kasım 2022: Kızılay Heybelada Erkek Kampı
- 05-06 Kasım 2022: Kızılay Heybelada Kız Kampı

FAALİYETLER

- Sağlık Bakanlığı Üstün Eğitimcileri Tarafından "Afet Farkındalığı Eğitimi"
- Uzmanlar Sertifikalı "Afet Birey ve Aileler İçin Afet Bilinci" Programı
- Afet Sonrası Psikososyal Destek Eğitimi
- Afet Yönetimi Hakkında Bilgilendirme Semineri
- Bilim Değişikliği Farkındalık Semineri
- İnteraktif Oyunlar ve Tatbikatlarla Kızılay Heybelada Kampı
- Bilim Değişikliği ve Afet Bilinci Alanında Kitap ve Makale Okuma Çalışmaları
- Youthpass Eğitimi ve Sertifikası Verilmesi
- Eurodesk Tanıtımı
- Hayat Vakfı Bütçesinde Afet Gönüllü Ağı Kurulması

Logos: Türkiye Cumhuriyeti, ESC, EUROPEAN SOLIDARITY CORPS, eurodesk Türkiye, HAYAT VAKFI

Ufuk Avrupa (Horizon Europe)

Ufuk Avrupa Programı, Avrupa Birliği'ni bilimsel ve teknolojik yönden güçlendirerek Avrupa'nın yenilik kapasitesini, rekabetçiliğini ve istihdamını yükseltmeyi hedefleyen, **2021-2027 yılları arasında 95,5 milyar avro bütçe** ile araştırmageliştirme, bilim ve yenilik faaliyetlerini destekleyen en büyük programlardan biridir. **Programın yapısı, Bilimsel Mükemmeliyet, Küresel Sorunlar ve Endüstriyel Rekabet ve Yenilikçi Avrupa olmak üzere 3 bileşen altında toplanmıştır.**

HORIZON EUROPE

Afetlere dayanıklı toplumlar, programın Küresel Sorunlar ve Endüstriyel Rekabet bileşeni Toplum için Sivil Güvenlik Kümesi altında desteklenen hedefler arasındadır. Suç ve terör ile mücadele, sınır yönetimi, altyapıların korunması, siber güvenliğin artırılması ve güvenlik, araştırma ve inovasyon faaliyetlerine destek kümenin diğer hedefleridir. **Kümenin 2021-2027 döneminde toplam bütçesi 1,6 milyar avro'dur.**

Afetlere dayanıklı toplumlar hedefi (destinasyon) altında üç konu bulunmaktadır:

- ❑ Toplumsal Dayanıklılık: Vatandaşların artan risk bilincinin ve hazırlıklılığın artırılması
- ❑ Afet Risk Yönetimi ve Yönetişimin iyileştirilmesi
- ❑ Birincil ve ikincil müdahale ekiplerinin kapasitelerinin güçlendirilmesi.

TÜBİTAK

Programın Türkiye'de duyurulmasından ve tanıtımından sorumlu kuruluş TÜBİTAK'tır.

Ufuk Avrupa (Horizon Europe)

NEXES (Next Generation Emergency Services)

Proje, İngiltere'den Rinicom Ltd. Tarafından, aralarında Acil Afet Ambulans Hekimleri Derneği'nin de olduğu 16 ortak ile Ufuk 2020 Programı Güvenli Toplular çağrısı kapsamında 2015-2018 yılları arasında uygulanmıştır. Proje, acil durum hizmetlerini internet tabanlı iletişim sistemleri ile destekleyerek bireylerin, engelli bireyler de dâhil olmak üzere, acil durum hizmetlerinden maksimum faydayı sağlayabilmelerini hedeflemiştir.

Projede, söz konusu telefon uygulamasının standartlaştırılması çalışmaları da yürütülmüş; sistem sağlık hizmetlerinin, ilk yardım ve arama kurtarma ekipleri arasındaki etkileşim ve tecrübe paylaşımını artırarak, vatandaşların acil durum hizmetlerinden eksiksiz bir şekilde faydalanmalarına imkân vermesi sağlanmıştır.

Toplam Bütçe:5,7 milyon avro

LIQUEFACT Projesi, Anglia Ruskin Üniversitesi (İngiltere) tarafından ve aralarında İstanbul Cerrahpaşa Üniversitesi'nin de yer aldığı on ortak ile Ufuk 2020 Programı Güvenli Toplular çağrısı kapsamında 2016-2019 yılları arasında yürütülmüştür. Projenin hedefi, depremlere bağlı olarak toprakta meydana gelen sıvılaşma potansiyelinin değerlendirilmesi, azaltılması ve yapıları/altyapıları bütüncül bir bakış açısıyla sıvılaşma felaketine karşı dayanıklı hale getirmektir. 4,9 milyon avro bütçeli proje kapsamında, sıvılaşma tehlike haritası hazırlanmış, yapısal dayanıklılık ve kırılma değerlendirme metodolojileri geliştirilmiş; karşılaştırmalı azaltma yöntemleri çalışması, sıvılaşma azaltma planı ve bölgesel vaka çalışmaları yapılmıştır.

AB Sivil Koruma Mekanizması (rescEU)

AB Sivil Koruma Mekanizması, afetleri önlemede, afetlere hazırlanmada ve müdahalede AB ülkeleri ve katılımcı ülkeler arasında işbirliğini güçlendirmeyi hedeflemektedir.

Program kapsamında Afet Risk Yönetimi için Teknik Yardım (Track 1), Afet Önleme ve Hazırlık (KAPP) ve Afet Önleme ve Hazırlık için AB Sivil Koruma Mekanizması Teknik Yardım Mali Aracı (TAFF) olmak üzere üç çeşit finansman modeli bulunmaktadır.

- ❑ **Afet Risk Yönetimi için Teknik Yardım (Track 1)**, afet risk yönetimi ile ilgili yatırımları güçlendirecek stratejik faaliyetlerin (fizibilite çalışmaları, teklifler, politikalar, planlar vb.) geliştirilmesi için üye ve katılımcı ülkelerin ulusal sivil koruma makamlarına teknik yardım desteği sağlamaktadır.
- ❑ **Afet Önleme ve Hazırlık (KAPP)**, üye ve katılımcı ülkeler ile AB komşu ülkeleri ve programın katılımcı ülkesi olmayan genişleme ülkeleri arasında afete hazırlık ve önleme konularında işbirliğini geliştirmeyi amaçlayan projelere mali destek vermektedir.
- ❑ **AB Sivil Koruma Mekanizması Teknik Yardım Mali Aracı (TAFF)**, üye ve katılımcı ülkelerin afet önleme ve hazırlık konusunda teknik kapasitelerini desteklemeyi ve Birliğin Afet Dayanıklılık Hedeflerinin uygulanmasına katkı sağlamayı amaçlamaktadır. Destekten ulusal düzeydeki sivil koruma otoriteleri veya afet risk yönetimi konusunda yetkilendirilmiş kurumlar faydalanabilmektedir.

AB Sivil Koruma Mekanizmasının ülkemizdeki ulusal koordinatörü, İçişleri Bakanlığı Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığıdır (AFAD).

AB Sivil Koruma Mekanizması (rescEU)

Avrupa'da Önleme ve Hazırlık için Sınır Ötesi Risk Değerlendirme Projesi (BORIS)

BORIS Projesi, deprem ve sel riskine yönelik değerlendirmeler ve bu kapsamda ortak bir yöntem ve web tabanlı bir platform hazırlamayı hedeflemiştir. AFAD'ın ortağı olduğu proje Ocak 2021-Aralık 2022 tarihleri arasında yürütülmüştür. Proje kapsamında geliştirilen yöntem ve platform, pilot uygulamalar ile test edilmiştir.

BORIS

Cross BOrder RISK assessment for increased prevention and preparedness in Europe

4th BORIS newsletter

AFAD DCNA UCG CI3R

Funded by the European Union
BORIS is project funded by Directorate-General for European Civil Protection and Humanitarian Aid Operations (DG ECHO)

Toplam Bütçe: 880.203 avro

Ayrıntılı bilgi: <https://www.borisproject.eu/>

Avrupa Sağlık Topluluğu ve Acil Sağlık Takımlarını Eğitim Projesi (TEAMS 3.0)

TEAMS

İSTANBUL MEDENİYET
UNİVERSİTESİ

TÜRK
KIZILAY

TEAMS
TRAINING FOR EMERGENCY MEDICAL TEAMS
AND EUROPEAN MEDICAL CORPS

Proje, afet zamanlarında çalışan sağlıkçılara standart, geçerli ve uygun maliyetli bir eğitim paketi sunmayı hedeflemiştir. İstanbul Medeniyet Üniversitesi'nin ortağı olduğu 579.774 avro bütçeli proje Kasım 2020-Ekim 2022 tarihleri arasında uygulanmıştır. **Ayrıntılı bilgi için** <https://www.teams-project.eu/deliverables/>

Tuna Bölgesinde Afet Yönetimi Ağı Projesi (DiMAND)

Proje, Tuna Bölgesinde karşılaşılabilecek afetlere karşı hazırlıklı olma ve etkin müdahale amacıyla kamu ve kamu harici kurumlar arasında bir ağ oluşturmayı hedeflemiştir. Proje kapsamında afetlere karşı hazırlık ve müdahale konusunda iyi uygulama örnekleri belirlenmiş, var olan sistemin ihtiyaçlarına yönelik tavsiye niteliğinde bir boşluk (gap) analizi yapılmış ve uzmanlar arasında bilgi akışını sağlayacak bir web platform kurulmuştur.

Ayrıntılı bilgi için <https://disastermanagement-danube.net/>

Toplam Bütçe: 341.608 avro

3. AVRUPA BİRLİĞİ PROGRAMLARI

Birlik Programları kapsamında teklif çağrıları ve geçmiş dönemde uygulanmış projeler hakkında daha detaylı bilgi almak için aşağıda belirtilen internet sitelerinin incelenmesi faydalı olacaktır.

Türkiye Ulusal Ajansı: www.ua.gov.tr

Projeler Veri Tabanı: <https://erasmus-plus.ec.europa.eu/projects>

Türkiye Ulusal Ajansı: www.ua.gov.tr

Projeler Veri Tabanı: <https://youth.europa.eu/solidarity/projects/search>

Avrupa Gençlik Portalı: https://youth.europa.eu/solidarity_tr

TÜBİTAK: <https://ufukavrupa.org.tr/tr>

Projeler Veri Tabanı: <https://cordis.europa.eu/>

Horizon Europe: https://research-and-innovation.ec.europa.eu/funding/funding-opportunities/funding-programmes-and-open-calls/horizon-europe_en

AB Sivil Koruma Mekanizması: https://civil-protection-humanitarian-aid.ec.europa.eu/what/civil-protection/eu-civil-protection-mechanism_en

Teklif Çağrıları: <https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/portal/screen/opportunities/topic-search?programmePart=>

Projeler Veri Tabanı: https://civil-protection-humanitarian-aid.ec.europa.eu/funding-evaluations/financing-civil-protection/prevention-and-preparedness-projects-civil-protection_en

4. DEĞERLENDİRME

Afetleri önleme, afetlere hazırlıklı olma ve afetlere ilişkin farkındalık, afetlere dirençli toplumlar yaratmanın önemli unsurlarındandır. STK'lar, kamu kurumları, kooperatifler, üniversiteler, belediyeler ve KOBİ'ler gibi tüzel kişiliğe sahip kuruluşlar geliştirdikleri projeler yoluyla AB'nin çeşitli yardım mekanizmalarından faydalanabilmektedir. Bu çalışmada Katılım Öncesi Yardım Aracı, Sınır Ötesi İşbirliği Programları ve Birlik Programları afetlere dirençli toplumlar yaratma çerçevesinde incelenmiş ve söz konusu programlara başvuru yapmaya istekli kurum ve kuruluşlara ilham olabilecek projelerden örneklere yer verilmiştir.

Söz konusu program ve imkânlardan yararlanmak amacıyla başvurular hazırlanırken, aşağıdaki hususların göz önünde bulundurulması faydalı olacaktır:

- Programların internet sitesi ve sosyal medya hesaplarının düzenli olarak takip edilmesi, teklif çağrılarında vakitlice haber alınmasına imkân verecektir.
- Teklif çağrısının rehberi ve başvuru dokümanlarına ilgili internet sitesinden ulaşılması, başvuru sırasında yaşanabilecek karışıklıkları önleyecektir.
- Rehberin dikkatlice okunması elzemdir. Rehberde hangi kuruluşların başvuruya ehil olduğu, azami ve asgari uygulanabilecek proje süreleri, talep edilebilecek hibe miktarı, son başvuru tarihi ve başvurunun nereye yapılacağı ile ilgili bilgiler yer alır. Ayrıca başvuru rehberi projenizin amacını, önceliklerini, faaliyetlerini, süresini ve bütçesini oluşturmada size yol gösterecektir.
- Çalışma yapmayı istediğiniz alanda daha önceki dönemlerde uygulanmış olan ya da uygulaması devam eden ulusal/uluslararası çalışmaları incelemeniz; ayrıca odaklanılmak istenen alandaki yasal düzenlemeleri, politika belgelerini, yol gösterici çalışmaları (strateji, yol haritası, boşluk analizleri, ihtiyaç analizleri, etkinlik/çalıştay sonuç raporları. vb) incelemek de proje hazırlık süreçlerine katkı sağlayacaktır.

Afetlere dirençli toplumlar oluşturma hedefi doğrultusundaki proje başvurularında tüm bu hususlara dikkat etmek projelerin yapısını güçlendirerek fona ulaşmayı kolaylaştıracaktır.

KAYNAKÇA

- Arama ve Kurtarma Sivil Örgütleri Kurumsal Yönetim Programı Projesi, <http://siviltoplumsektoru.org/program/arama-ve-kurtarma-sivil-orgutleri-kurumsal-yonetim-programi-aks-yonetim-sistemi/> , Erişim tarihi 06.06.2023.
- Avrupa Birliği Başkanlığı internet sitesi, www.ab.gov.tr, Erişim tarihi 23.06.2023.
- Avrupa Birliği Başkanlığı Sınır Ötesi İşbirliği internet sitesi, <https://cbc.ab.gov.tr/>, Erişim tarihi 23.06.2023.
- Avrupa Birliği'nin Bütün Sınır Ötesi İşbirliği Programları kapsamında yürütülmüş projeler veri tabanı, <https://keep.eu/>, Erişim tarihi 16.06.2023.
- Avrupa Birliği Programları, <https://www.ab.gov.tr/49875.html>, Erişim tarihi 16.06.2023.
- Avrupa Dayanışma Programı kapsamında geçmiş dönemde yürütülmüş projeler veri tabanı, <https://youth.europa.eu/solidarity/projects/search>, Erişim tarihi 06.06.2023.
- Avrupa Gençlik Portalı internet sitesi, https://youth.europa.eu/solidarity_tr , Erişim tarihi 23.06.2023.
- Avrupa Komisyonu internet sitesi, https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/IP_24_664, Erişim tarihi 15.03.2024.
- AB Sivil Koruma Mekanizması internet sitesi https://civil-protection-humanitarian-aid.ec.europa.eu/what/civil-protection/eu-civil-protection-mechanism_en, Erişim tarihi 04.03.2024.
- AB Sivil Koruma Mekanizması teklif çağrıları, <https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/portal/screen/opportunities/topic-search?programmePart=>, Erişim tarihi 26.03.2024.
- AB Sivil Koruma Mekanizması projeler veri tabanı, https://civil-protection-humanitarian-aid.ec.europa.eu/funding-evaluations/financing-civil-protection/prevention-and-preparedness-projects-civil-protection_en, Erişim tarihi, 26.03.2024.

KAYNAKÇA

- BORİS Projesi, <https://www.borisproject.eu/> , Erişim tarihi 06.06.2023.
- DiMAND Projesi, <https://disastermanagement-danube.net/> , Erişim tarihi 06.06.2023.
- EMPOWER Projesi, <https://empowerpwd.eu/> , Erişim tarihi 06.06.2023.
- Erasmus+ Program Rehberi https://erasmus-plus.ec.europa.eu/sites/default/files/2022-12/Erasmus%2BProgramme-Guide2023-v2_en.pdf , Erişim tarihi 23.06.2023.
- Erasmus+ Programı kapsamında geçmiş dönemde yürütülmüş projeler veri tabanı, <https://erasmus-plus.ec.europa.eu/projects> , Erişim tarihi 23.06.2023.
- Erişebiliyorsam Güvendeyim Projesi, <https://erasmus-plus.ec.europa.eu/projects/search/details/2018-1-TR01-KA202-058236>, Erişim Tarihi 08.05.2024.
- ESNET Projesi, <http://esnet.infp.ro/en/>, Erişim tarihi 06.06.2023.
- Gap Bölgesi'nde Sele Maruz Kalan Alanlarda (Batman, Diyarbakır, Mardin, Siirt, Şanlıurfa Ve Şırnak) Sel Riskinin Azaltılması: Fiziksel Planlama Ve Yatırım Hibe Programı Hibe Başvuru Rehberi, www.cfcu.gov.tr , Erişim tarihi 06.06.2023.
- Interreg IPA Sınır Ötesi İşbirliği Bulgaristan-Türkiye Programı: <http://www.ipacbc-bgtr.eu/tr/> , Erişim tarihi 06.06.2023.
- Interreg Next Karadeniz Havzasında Sınır Ötesi İşbirliği Programı: <https://blacksea-cbc.net/> , Erişim tarihi 06.06.2023.
- Interreg Next Akdeniz Havzasında Sınır Ötesi İşbirliği Programı: <https://www.enicbcmed.eu/> , Erişim tarihi 06.06.2023.
- Merkezi Finans ve İhale Birimi İnternet Sitesi https://www.cfcu.gov.tr/tr/grant-page?tid=All&field_grant_organization_ref=All&field_grant_program_ref=215&combine= , Erişim tarihi 05.06.2023.
- Mızrak, Sefa, "Afetlere Dirençli Toplum Oluşturmak İçin Bireysel Yeterlilikler", Yüksek Lisans Tezi, Kasım 2017.

KAYNAKÇA

- REDACT Projesi, <https://www.redact-project.eu/tr/proje/> , Erişim tarihi 03.06.2023.
- TEAMS Projesi, <https://www.teams-project.eu/deliverables/> , Erişim tarihi 06.06.2023.
- “Türkiye-AB Mali İşbirliği”, Avrupa Birliği Başkanlığı İnternet Sitesi <https://www.ab.gov.tr/5.html> , Erişim tarihi 05.06.2023.
- Taşkınlara Direnme Projesi, <http://preventdisaster.org/>, Erişim tarihi 06.06.2023.
- TÜBİTAK internet sitesi, <https://ufukavrupa.org.tr/tr> , Erişim tarihi 03.01.2024.
- Türkiye-AB Mali İşbirliği internet sitesi, www.ipa.gov.tr, Erişim tarihi 06.06.2023.
- Türkiye Ulusal Ajansı internet sitesi, www.ua.gov.tr, Erişim tarihi 23.06.2023.
- Ufuk Avrupa Programı kapsamında geçmiş dönemde yürütülmüş projeler veri tabanı <https://cordis.europa.eu/> , Erişim tarihi 03.01.2024.
- Ufuk Avrupa internet sitesi, https://research-and-innovation.ec.europa.eu/funding/funding-opportunities/funding-programmes-and-open-calls/horizon-europe_en , Erişim tarihi 03.01.2024.
- Yaşam için Acil Destek Projesi, <http://siviltoplumsektoru.org/program/yasam-icin-acil-destek/> , Erişim tarihi 06.06.2023.

